

22. Juden de eodem. Vit. 1110.
 * Preside Andrea Sennero. Vrb. 1090.
 * Lep. Jos. Christoph Salk Hung.
 7. F. M. János Kirchnajosi de Flamanec curia Elis
 ex 2. Reg. II. Vit. 1687.
 + Kateser Jo. Christoph Wichmaushausen.

EX BIBLIOTH.
 NATIONALIS HUNGAR.
 VITEBERG.

VI-77

SIGNAT. C1010CCCCXIII.

45 211/12 Theor. Vol. 37

+ ex Ps. LXXIII. 25. 26
 Pra Ps. XCIX. 6.

* ex Ecclesiastica XII. 1-7.
 Vit. 1683.

einzelne vorzettel 17. III. 1915.

1.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 9.
 10.
 11.
 12.
 13.
 14.
 15.
 16.
 17.
 18.
 19.
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.
 25.
 26.
 27.
 28.
 29.
 30.

Index Dissertationum hoc volumine contentarum.

1. M. Joh. Conradi Boeckmanni de Salamone a scepticismo iudici. Viteb. 1710.
3. Joh. Naji de ξ , quae fuerunt in arca fcedent.
4. Mart. Zipeni de Navigio Salomondo. Viteb. 1684.
5. Joh. Christoph. Wichmann Hausenij de Navigione Bohemica. Viteb. 1709.
6. Joh. Helric. Willemori de Pallio Chia. Vit. 1679.
7. Joh. Hageni de abomiy ando Atoabi Sa enificio. Vit 1716
8. Joh. Christoph. Wichmann Hausenij Regal Cultuorum. ex 2. Aug. Viteb. 1707.
9. Joh. Theod. Behnmannij Horologio Aggad. Vit. 1710.
10. Christoph. Braunhardti de Hiropi iudaeorum. Vit. 1689.
11. Christoph. Wichmann Hausenij de Regimod Ded Imperii. Viteb. 1713
12. Joh. Doctss. Mülleri de sua Regis pompa ferab. Vit. 1716.
13. Joh. Helric. Willemori de Chia ΣΥΜΑΤΟΥΡΓΙΑ. Vit. 1679.
14. Joh. Gothoffi. Camentij Aqua ductus Histria. Vit. 1714.
15. Joh. Lind. Wichmann Hausenij de Maledictionibus diei. Vit. 1712.
16. Eiusdem iudem de Maledict. diei professor. 1712.
17. Andree Lemerti de Voco Jobi cap. XII, 25. Sqq. Viteb. 1677.
18. Joh. Viri. Dajeni De demot et qeriatdan e Jobi. 40. H. Huch. 1708.
19. Joh. Obert. Annadversionu Satic. Ent. 1. de anna I. 1708.
20. Eiusdem De anna 2 et 3. 4. 5. d. 1708.
21. Jacob. Wellenij Psalmi primi expositio. Vit. 1659.
22. Joh. Helric. Willemori Deculum Jobi ex 7. 2. Vit. 1678.
23. Eiusdem altera de osula Jobi. Vit. 1678.
24. Mich. Doccij Insus non de rehetus. ex P. 37. q. 25. Vit. 1674.
25. Joh. Helric. Willemori: Deus optima Partho fidelium. Vit. 1679.
26. And. Lemerti de דנין se Sictis, Chronum. Vit. 1680.
27. Mich. Doccij: Ornamentum Jobi ex P. CXVIII. 27. Viteb. 1672.
28. David. Wendessen quatuor absonsta ex Prover. 30. 18. 19. Vit. 1676.
29. Anton. Puntbeni anigmatica Senectutis qmoris de Senectute Viteb. 1676.
30. M. Jacob. De Senec obdem. Philologia ad Cap. III. et IV. Antic. Viteb. 1676.
31. Augusti Pfeiffenij Dubiorum Select. ex Antia Elias. Viteb. 1670.

32. Joh. Christoph. Fischeri De Ornatu mulierum prior. ad Leaj. ^{29. III. 16. V. 1709.}
33. J. u. d. e. m. de sup. Maber. postior. ^{Wien 1709.}
34. Joh. Christoph. Weimarsen de via et tremore calice. ^{Wien 1719.}
35. Joh. Henrich Geseg aliquot ad Bai. ap. LIII. ^{Wien 1699.}
37. F. Arab. Henrici Deutschmanni Alchimi vultu raturus. ^{Wien 1699.}
38. Arab. Calory De Selenolatrias. ^{Dec. VII. 18. X. 17. 1709.}
39. F.rael. August. Jarmanni De Solubi consolatione. ^{ex Dec. XVII. 1709.}
40. And. Dopper Aus Signi in Altum. ^{ex Dec. XVIII. 1-6. Wien 1695.}
41. Theod. Daborij De Rabbiniis Philologus arabicis. ^{Wien 1679.}
42. Henric. Vilelmi Matthaei De UV prior et postior.
44. Sglam. Deyhing de fletu super Hammur. ^{Exed. VIII. 14. Wien 1704.}
45. Jos. Cady Mania Sarrat. ^{Habudodonos. Wien 1675. ex Exed. XXI. 1. 2. 5. 6.}
46. Georg. Albert. Antingi de sublefa ludi. ^{Wien 1709.}
47. Georg. Pignas prior et postior. ^{ex Exed. XVII. 11. Wien 1710.}
48. Jos. Georg. Dittelmajeri de Vita Danielis. ^{Wien 1675.}
49. F. Sebaj. Leixosmajeri de metamor. ^{Habudodonos.}
50. Christian. Heutschel de Metamorp. ^{Hebrudodonos.}
51. F. Theob. Jacobentantz de Prodigiosa manus scriptura in aula Dabyl.
52. X. Theob. Jacib. de Pence Opula de Scazarangatahis script. illustr. ^{Wien 1662.}
53. Jos. Wildely. Hilijer Gyoto ^{Frassbian. ex Dan. Var. 1662. Wien 1665.}
54. Jos. Jatingroff Exercitio Philolog. ^{Super. 2. et 3. cap. H. 1659.}
55. F. Evangel. Jarmanni de Pauc. Eugentium. ^{ex Hofen 18. 4.}
56. Arab. Calor. de Cinchisi. ^{destructione Arabica a Salamansure gaudi.}
57. ex Gea. Jars primz. altera ^{Wien 1682.}
58. Jos. Hehici. Hoseri. ^{Wien 1680.}
59. M. Mart. Zippenz. Iona Diaphus ^{Wien 1689.}
60. M. Jos. Fnd. Herttenstem de magno pte. +
61. M. Jos. Fnd. Weiden Habacuci Propbeta de Gite. ^{Wien 1677.}
62. M. Jos. Fnd. Doccij. Rabbiniis ^{Wien 1677.}
63. M. Jos. Fnd. Doccij. Rabbiniis ^{Wien 1677.}
64. Jos. Priso. Wiermanz ^{Wien 1677.}
65. And. Wernerti. Septenarius ^{Wien 1677.}
66. Caspar. König. ^{Wien 1677.}
67. August. ^{Wien 1677.}
68. Eiusdem. ^{Wien 1677.}

IN LIBROS REGVM.

1877

09. And. Lemert. Theses Philolog. resp. M. Georg. Schwarze Vitz.
 10. Joh. Christoph. Wichmann hansen. Propositiones Philologicae.
 11. Eiusdem. M. Jo. Christoph. Wichmann hansen. Propositiones Philologicae.
 12. Eiusdem. Philologemata octo Selectiora. Vitz. 1709.
 M. Georgio Carolo Perri. Vitz. 1713.

- F. M. Jos. Andr. Danz de Judas proprio iugulari gladio
 ad Iet. Cap. XIII. Vitz. 1679.
 37. ex Iet. III. 4. 5. Responsus car. Georg. Frankfurter cum
 notis Hungaris.
 38. Refs car. M. Georg. Ferd. Meinhardt Vitz. 1682.
 42. ex Irem. XXV. 10 et XI. 41. Vitz. 1703.
 43. Epistola de eodem argo Vitz. 1704.
 44. Praes car. Joh. Christoph. Wichmann hansen. Vitz. 1714.
 F. 50. M. Sebast. Kirchner de Metamorphosi Nabudo
 ad hunc posuit ex Danieli W. Vitz. 1554.
 51. Refs M. Jos. Wilhelm Hilliger Vitz. 1571.
 52. ex Danieli W. Vitz. 1601.
 53. Vitz. 1708. resp. Fam. Noob. Loescher.

261. qui Joann. Vatem de gluxio. resp. M. Jo. Sittel. Kirchner
 262. 1. 2. Vitz. 1705.
 F. Cap. III. 13. Vitz. 1712.
 264. ex Zadar XII. 11. resp. M. Theophil. Siabren s. Vitz. 1709.
 266. [pref. de M. Leonado Sam. Schuetz fleipido. Vitz. 1664.
 resp. M. Heinrich Pladocius

12

35 W 39
34

בש"ש

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO AVGVSTO,
ELECTORATVS SAXONICI HEREDE ETC.

DE

כוס תהומי

SIVE

POCVLO
CONSOLATIONVM,

Ex Jer. XVI, 7.

EXERCITATIO PHILOLOGICA,

QVAM

INDVLTV AMPLISSIMI SAPIENTVM ORDINIS
AD DIEM V. JAN. A. c1719 CCIX.

H. L. Q. C.

PLACIDAE. συμφιλολογόντων εξέταση
SISTENT

PRAESES

M. ISRAEL Braugott GARMANNVS,
CHEMNITIO-MISN.

ET

RESPONDENS

GERHARDVS HERMANNVS MENCKE,
OLDENBVRGENSIS.

VITEMBERGAE, PRELO GERDESIANO.

V I R I S,
SVMME REVERENDO, CONSVLTISSIMIS
ATQVE EXCELLENTISSIMIS
DN. LVDERO MENCKENIO,

ICto,

Pandectarum Professori Publico, Curiae Supremae Provin-
cialis, et Facultatis Juridicae Lipsiensis Assessori, Capituli
Numburgensis Canonico, et Minoris Principum
Collegii Collegiato.

DN. JOHANNI BURCHARDO
MENCKENIO,

ICto,

Consiliario et Historiographo Regio, Historiarum Pro-
fessori Publico, et Societatis Regiae
Britannicae Socio,

PATRONIS SVIS SANCTISSIMA OBSERVAN-
TIA AETERNVM COLENDIS,

PRIMITIAS HASCE ACADEMICAS

SACRAS ESSE CVPIIT

HVMILLIMVS DEVOTISSIMVSQVE CLIENS
GERHARDVS HERMANNVS MENCKE.

כַּרְס

§. I.

Raeopotentis Dei auxilio in partes nostras prius evocato, ἀνευ προσημίας ἔ παθῶν institutum nostrum statim aggredimur, et ab enucleando explicandoque uocum ἐτύμως initium facimus. Primam uero ponderationem demus uocabulo כַּרְס, quod geminam admittit significationem. Ac primo quidem *Calicem, poculum, s. scyphum* denotat, deinde uero certa immundarum auium species sub hac notione nobis repraesentatur, quam alii *bubonem*, uti *MERCERVS*, alii *falconem*, ut *R. DAVID KIMCHI*, alii *ὄνογκόραλον* Lat. *Truonem*, ut *BOCHARTUS*, alii *νοβτιανή* aut *utulam*, quod tutissimum uidetur *ROBERTSONIO*, esse coniectant. Fit ejusdem mentio *Leu. XI, 17. Deut. XIV, 16. & Ps. CII, 7.* sed hanc missam in praesenti facimus, cum de priori hic tantum nobis sermo instituendus sit. Cui radici natales suos acceptos referat, in diuersas uocum Diribitores abire uidemus sententias, quandoquidem aliis a כַּרְס, aliis a כַּרְס probabilius uidetur deriuatio. Priori sententiae patrocinantur *MERCERVS* et *AVENARIVS*, atque in praesidium causae suae figuram illorum allegant, contententes כַּרְס fuisse phialam rotundam operculo instructam in modum rosae germinantis suae lili repandi. Quae si ita sint, optime utique cum כַּרְס quod est *operuit*, conuenire fateri necessum habemus. Huic autem se opponunt

nunt FORSTERVS, SCHINDLERVS, GVSSETIVS, et alii, ostendentes, KIMCHIUM in libro *Radicum* illud ad כסס referre, et Iudaeorum Minhagim edocere, quod quae כוסרי Ebraei appellare consueuerint non operi, sed parentis poculi figuram exhibeant. Quomodo autem ejus significatio a כסס quod est *numerare*, promanet, GVSSETIVS, utpote qui uel solus hanc demonstrationem in se suscepit, eloquatur. Nimirum ex diligenti locorum Scripturae collatione, inprimis *Exod. XII, 4.* se didicisse probat, quod כסס proprie non dicatur de mensuranda quantitate continua, aut confuse sumpta, sed de discreta actu, puta numeri, personarum, et simul de partibus continuae cogitatione ac judicio distributis, ut comparentur cum illa. Hinc credit non a capacitatis suae mensura uno haustu sufficente dici, sed ab haustuum dinumeratione inter conuiuas, ut quisque tantundem fumeret ex legibus computationis: qualis dinumeratio poculorum in recensione epularum Idololatricarum innui uidetur *Ef. LXVI, 17.* ubi haec potissimum uerba inferuntur; אחר אחר אחר אחר post unum, qui est in medio, tanquam Rex uini, ad cuius exemplum ac imperium singuli conuiuae bibere, ac ceteras conuiuii partes exsequi debent. Quae quidem suppeditata ratio unius cuiusque consensum facile prouocabit, quod non incongrue כוסס^a deriuetur. Percommoda uero uisa est Spiritui S. hac uox, qua per concinnam atque elegantem metaphoram, humanae uitae conditiones, tum bonam, tum malam, uel quod eodem recidit, praemia et supplicia diuina repraesentaret: quandoquidem ea uas recipiendi quodlibet, uel dulce, uel amarum, significat. *Prioris* exempla leges *Pf. XVI, 5. Pf. XXIII, 5. Pf. CXVI, 13.* nec non *Pf. LXXV, 9.* in quo ultimo loco allegorice Deus, GEIERI sententia est, in *Comment. in Pf. ad h. l.* introducitur, tanquam conuiuii Praeses, aut Paterfamilias, demensum cuique conuiuarum aut domesticorum propinans, ubi calici indita portio turbida ac amara quidem, quam pii, tanquam liberi, a morbis curandi, praeseruandi, aut paterne castigandi, degustare coguntur: uerum amarities crassissima ac damnosa remanet in fundo, deglutienda tandem seruis impiis. *Posterioris* demum uestigia deprehendes *Pf. XI, 6. Ef. LI, 22. Jer. XXV, 15. Ezech. XXIII, 33. Thren. IV, 21. Hab. II, 16. Matth. XX, 22. c. XXVI, 39. 42. Job. XIII, 11. Apoc. XIV, 10.* Per metonymiam continentis pro contento calix pro potu, uel

uel uino, uel quod in poculo continetur, saepiuscule reperitur *Jerem.* XLIX, 12. *Luc.* XXII, 17. 1. *Cor.* X, 21. Ceterum norant Masorethae, quod *Prou.* XXIII, 31. כוס scribatur per י כפּוּס, cujus loco substituenđum esset Vau. Verum hoc improbat, tanquam maxime temerarium factum, saepius laudatus GVSSETIVS, acerrimus alias Rabbīnorum censor, existimatque כּוּס, quod alias per *crumenam* explicatur, et כּוּס parum uel nihil a se inuicem differre, propterea quod Calix apud Orientales aliquid crumenae simile habeat, partim ob mensuram numerationi partium respondentem, partim ob materiae et opificii similitudinem, nempe ex corio firmo et probe confuto ad potationem paratus, quod suo loco relinquimus. Interim R. SALOMO in *Commentario* hujus loci hoc mysterium pandit: Salomonem innuere uoluisse oculum cauponis defixum esse כּפּוּס in *crumenam* Bibuli, dum is oculum defigit כּפּוּס in poculum, et colorem uini contemplatur. Vide *Matth. HILLERVM de Arcano Ketbif et Keri.* p. 128. & 252.

§. II.

Synonymum כּוּס est גביע, quod communiter ab antiquo גביע deriuant Lexicographi. Usurpatur constanter de poculo Josephi Pro-Regis Aegypti *Gen.* XLIV, 2. 12. 16. 17. Forma et figura distincta a se inuicem fuisse uasa ex *Jer.* XXXV, 5. apparet, ubi dicitur Jeremias Rechabitis apposuisse יין וכוסות מלאים יין, LUTHERUS, *Becher voll Weins und Schalen*: Id quod etiam BEN MELECH in *Michlol Jobbi* annotauit, qua in re uero illud discrimen consistat, definire non audet, dicens saltem כּוּס אכל גביע הוא כמו כּוּס אכל. Clarius rem nobis depinxit JARCHIUS in *Gemara Babylonica*, dum ait: גביעים fuisse Pocula Alexandrina oblonga et angusta inferius. Idem docet MAYMONIDES: דומין לכוסות אלכסנדריות, inquit, הגביעים, *Similia erant poculis Alexandrinis superius lata, inferius angusta. Hal. Beth-Habbechira* c. III. §. 9. כּוּס ארוך כּוּס ארוך, Conspirat RASCHI ad *Gen.* XLIV, 2. asserendo, fuisse poculum oblongum. Figuram horum ex JOSEPHO *Bar Ifschbar* in *Sepher Joseph Doath* suppeditat Celebr. DASSOVIUS in *Disp. ad Tir. Celim.* A. MDCXCVI. Wittebergae hab. FORSTERVS et AVENARI-

NARIVS in *Lex.* sub rad. גביע affirmant, Gebhūim habuisse gibbum ad formam colliculi parvi, siue galeri; quibus accedit *Marcus Marinus Brixianus in Arca Nobae*, asserendo, גביע fuisse uas tereti forma ad bibendum aptum, fortasse sic dictum, quod formam colliculi redderet. Quae quidem descripta forma naturae huius uocabuli apprime respondere nobis uidetur, quandoquidem omnia ejus cognata elationem et inflexionem tumidam, qualis est gibbi, uel fornices, denotant. Sic גב gibbum, et cujuscunque rei faciem, seu superficiem eminentiorem, גרב animal, quod gibbo in tergo notatum est, גבה altum esse, et גבן gibbosum, tortuosum, significat. Qua in sententia illud in primis nos confirmat, quod hoc ipsum גביע partibus illis in candelabro extantibus, et prominentibus, *Exod. XXV, 33. 34.* tribui uideamus.

§. III.

Número Synonymorum כוס accensent quoque nonnulli כה, suaeque assertionis fundamentum ex *Zach. XII, 2.* depromunt, ubi Jerusalem fieri debet כה רעל *Vas temulentiae* populis omnibus circum circa, collato cum *Ez. LI, 22.* ubi dicitur bibisse כוס הרעלה. Sed uasculum hoc magnitudine illius generis pocula longe superasse, et non tam ad bibendum, quam ad alios usus, et sacrum in primis, paratum destinatumque fuisse, plurima loca, in quibus occurrit, credere nos jubent, quandoquidem inter uasa, in sacrificiorum usum confecta, locum frequentissime adinuenit. Testantur hac de re *1. Reg. VII, 50. 2. Reg. XII, 14. Jer. LII, 19.* nec non *Exod. XII, 22.* ubi asseritur, quod כה agni jugulati sanguis fuerit exceptus.

§. IV.

Progredimur nunc ad alterum uocabulum quod est תְּרַחֵם. Est hoc nomen Plur. masc. in form. abs. cum ת Heemantico praefixo. In form. constr. occurrit cum Aff. ת et ת *Ps. XCIV, 19. Ez. LXVI, 11.* in form. pl. foem. abs. reperitur *Job. XV, 11.* et in form. constr. cum aff. יכח, *Job. XXI, 2.* Originem suam debet radici תרחם, quae pro diuersitate Conjugationum suam quoque significationem uariat, et nunc *poenitere*, nunc uero *consolari se, vel alium*, denotat. Quae duae significationes in Conjug. Niph. conjunctae sunt: Pihel uero tantum Consolationis actionem admittit. Sunt hic nonnulli, qui cum

FOR-

FORSTERO, ut eo facilius harum diuersissimarum significatio-
 num nexus pateat, in uniuersum mutationem animi atque affectus
 hoc uerbo indicari putant, quae sit uel poenitudine, uel commiseratione
 et condolentia; uel cum is, qui prius turbatus erat, consolationem
 accipit, et, admissa jam consolatione, laetus sit, et pacato animo.
 Verum conqueritur hic GYSSETIUS, sic sibi hanc explicationem
 ad *Ezech. V, 13.* et *Gen. XXVII, 42.* accommodaturo neutiquam satisfacere.
 Nam in his affectus, qui est odium, non mutatur, sed is, in quo est,
 se tantum relaxat, ita ut non tam assidue occupetur ab illo, quam
 prius. Hinc non incongruum fore existimat, si dicamus, non mutationem,
 sed relaxationem tantum affectus animi hoc uerbo indicari.
 Ita ut qui moestum solatur, affectum illum moeroris relaxet et remittat;
 qui irae suae satisfecit, se relaxet ab affectus illius perturbatione,
 qua urgebatur; quem poenitet promissionis boni aut mali, se relaxet
 ab affectu ea faciendi, quo sollicitabatur, illic amore, hic ira,
 et simile quid contingat ei, quem poenitet facti boni, aut mali, quatenus
 id factum suum quamdiu approbavit, tamdiu eodem, quo ad agendum
 impulsus fuit, affectu tenebatur; nunc autem ab eo se relaxat.
 Haec si ad nostram uocem *תננומים*, non neglecta inferiore *תנ*
 praefixi notione, accommodentur, generalior forsitan significatus
 hic emerget, quod sit actus transiens a persona ad alteram,
 quo permouetur ad relaxandum se a moerore; uel prouti uno
 uerbo reddunt: *Consolatio*. Eadem denique resultabit sententia
 si ad recentiorum quorundam Philologorum trutinam hoc nostrum
תנח examinauerimus. Erit autem ita cum illo procedendum:
 Est haec radix ex tribus literis seminalibus composita, adeoque
 ex duobus seminibus, nimirum ex *ח* uel *חח*, quia illud amplius
 non est in usu, quod *quietem* denotat, et *חח* calor uel affectus,
 ui cuius inuoluit hoc uerbum *quietem caloris et inflammationis, uel affectus*.
 Nam suggestio animi ad consolationem seu poenitentiam affert se-
 cum calorem et inflammationes uiscerum. Cum *חח* egregiam *חחח*
 habere cognationem, uidit antea quoque *Gussetius*, et parum abest,
 quin affirmet, *חחח* esse radicem ex ista propagatam leui mutatione,
 sc. literae tantum seruire solitae additione, siquidem *Ezech. V, 13.* haec
 duo sociantur, quando dicitur *והתנחתי במי ויהי חמתי*. *Et*
requiescere feci in illis excandescentiam meam, et consolabor me, sc. ul-
trione. Ad *חחח* uero et *חחח*, quod est *incallescere*, proxime accedere

re MERCERVS obseruauit. Nobis ex utroque compositum esse uidetur; quam tamen sententiam nemini obtrusam uelimus.

§. V.

Atque haec quidem de Vocum *ερώμα* sufficere possunt. Ad mensas tugentium nunc accedere, et ad mores consolantium animum aduertere deberemus. Sed praestat, in genere nonnulla de moribus in prandiis Iudaeorum ordinariis obseruare, quandoquidem haec ipsa integrae tractationi non minimam conciliabunt lucem. Ad accubitum omnibus rite ordinatis, prima Ebraeorum cura circa consecrationem panis et uini per uerbum et preces uersari solebat. Illum כעל הבית, seu Paterfamilias, aut Rabbinus assidens, aut alius honoratorum, primum in manus sumebat, et facta incisura ambabus illum regens hac eundem precatiuncula consecrabat *מה איה' מה איה' מן הארץ* *Benedictus Tu Domine Deus noster, mundi Domine qui panem e terra produxisti.* Ab hoc statim deueniebat ad consecrationem uini, scyphumque ambabus primo manibus apprehensum, postea sola dextra tenebat, et ad palmi altitudinem a mensa eleuatum, quo scilicet ab omnibus accumbentibus conspici ac uideri posset, sequentem in modum consecrabat *מה איה' מה איה' בורה פרי הגפן* *Benedictus Tu Domine Deus noster, mundi Domine, qui uinae fructum creaueris.* Quo facto Paterfamilias Psalmum XXIII, ceteris sonora uoce *Amen* adijcientibus, recitabat: tum uero cibus reliquis appositis, omnes hilariter epulabantur. Hoc autem poculum omnia alia uini pocula reddebat licita, ut non noua ad illa bibenda requireretur consecratio. Sedata deinceps fame, mensaque remota, oportebat Patremfamilias, uel Rabbinum, gratiarum actionem recitare, ad quam denuo requirebatur Poculum uini, quod peculiari nomine appellabant *כוס שרה* *Poculum benedictionis mensae.* Huius decem numerant Talmudici requisita, e quibus, quae hodie adhuc sunt in usu, uoce Mnemonica comprehenduntur *חמשה* *quinque*, cuius quaelibet litera officii singularis circa illud obseruandi illos admonet: Sic *ה* denotat *ה* *Vinum merum et recens*, *ו* reddunt per *ה* *plenus*, *ש* significat *שמיצה* *ablutionem externam*, *ה* denique *הרה* *Elutionem internam.* Nimirum undiquaque debebat esse purum et mundum, uinum infundi recens, ac merum nulla aqua dilutum, nec non illo ipso poculum, quantum quantum est, adimplendum. Poculum

lum tale, dictis iam requisitis instructum, מברך in manum dextram, ut supra poculum consecrationis mensæ, sumebat, atque gratiarum actionem, quae quidem prolixior est, quam ut a nobis integra possit transcribi, clara uoce, reliquis accumbentibus submissa uoce uerba eius reperentibus, recitabat, et sic ad bibendum unicuique propinabat. Plura hanc in rem facientia si quis uelit, ex BVXTORFIO in *Synag. Jud. c. XII.* discere poterit. Ex ipso autem fonte quibus haec talia haurire magis ardent, adeant MAYMONIDEM in uasto et decantato opere, quod inscribitur *Jad Chasaka*, et ultimo loco nitidissimis typis cura *Josephi Adiae An. MDCCII. Amstelodami* in lucem prodit, speciatim *Tom. I. Hal. Berachot. c. 1. §. c. VIII. §. 15. it. Hal. Mikwa c. III. §. 1. z.* quibus addi poterit EDWARDVS POCOCHKVS in *notis ad portam Mosi c. IX. p. 404. Edit. Oxon.* Quae quidem haecenus dicta ad illustrationem loci *z. Sam. XII, 3.* facere possunt, ubi pauperis uxor, quae h. l. cum agna comparatur, de pane et poculo mariti comedisse et bibisse dicitur. Talia denique pocula, utpote ad potum capiendum summe necessaria, non radebantur a creditoribus pignoris loco, sicut nec uasa, quae ad cibum uel parandum, uel mensæ apponendum, requirebantur, nec mola, nec instrumenta eiusmodi alia.

§. VI.

Non iniucunda hic quoque poterit esse recordatio כוס ישועות eiusque perquisitio, cuius mentio iniicitur *Pf. CXVI, 13.* quando David dicit כוס ישועות אשה כוס ישועות *artollam poculum salut. are s. salutis, et nomen Dei depraedicabo.* FLACII de hoc in *Clauae scripturae* sententia ab omnibus ferme interpretibus haecenus fuit recepta, qua statuit, in esu uictimarum peculiari ritu Iudaeos inter laudes ac celebrationes nominis diuini calicem, quem nomine ישועות insigniuerint, eleuasse: atque ad hanc ipsam ceremoniam Dauidem cum haec uerba pronuntiaret, attendisse. Verum haec sententia dubia maxime redditur et suspecta in laudata *Diff. ad Tit. Celim*, idque ideo, quoniam Ebraei, qui ritus comedendi sacrificia describant, et peculiarem benedictionem Aaronis ad esum sacrificiorum adhibitam commemorant, tamen poculi huius peculiaris nullam prorsus iecerint mentionem. Vnde Celeberrimus illius Auctor concludit, non alio modo pocula ad esum uictimarum, quam quidem ab esum aliorum ciborum, fuisse adhibita. Quo uero nobis non desit dextra et genuina huius loci explicatio, attendere nos iubet ad pocula in Paschate Iudaeorum usitata, quorum aliquod hoc nomine כוס ישועות prae ceteris gau-

gaudent. Quatuor illo tempore, ut rem perspicue et integram tradamus, unicuique potissimum ad bibendum propinabant pocula, quorum *primo* incipiebant Paschalem Coenam, deinde explicabant amaras herbas, panes azymos, pulmentum Charoseth, agnum Paschalem, aliaque, et canebant partem Cantici Hillel, siue *Pf. CXIII. et CXIV.* dimidiam, et bibebant *poculum secundum*. Postea edebant illas herbas, panes, pulmentum, et ipsum agnum paschalem, tanquam ultimum ferculum, et agebant Deo gratias post cibum, bibebantque *poculum tertium*. Hoc ipsum est quo Seruator noster S. Coenam instituebat, quodque Paulo dicitur *ποτήριον τῆς εὐλογίας* 1. *Cor. X, 16.* Denique partem Hillelis canebant alteram, et bibebant *poculum quartum*, quod Seruator noster bibere recusabat. Hoc ultimum itaque, et quartum, illud ipsum erat, cui hoc nomen *כוס ישועות* proprium erat, idque ideo potissimum, quia cum hoc Hymnum Paschalem finiebant, atque simul singularem benedictionem, qua Deum ab praestita beneficia laudabant, huic poculo annexebant, quae benedictio uocabatur *ברכת השיר*: quam cum recitarent, poculum tollebant, quod a *Maymonide Tom. I. Hal. Chamez-Vmazza c. VIII. §. 10. et in Massechet Pefachim c. X. §. 7.* fusius traditur et exponitur. Ad hoc igitur Dauidem certissime respicere, Laudatus Auctor confidenter et firmiter sibi persuadet. At enim uero, uereor ego ne hanc sententiam amplectentibus inuentu per quam difficilis futura sit, tum cum ipso Textus scopo, tum cum reliquis circumstantiis, conciliario. Incumbere sibi, atque ad se pertinere hic diuinus uares existimat, ut, tot a Summo Numine affectus beneficiis, quae longa serie antea recensuerat, tandem debitae gratitudinis curam in se susciperet. Hinc promittit, se laudes diuinas in conuentibus publicis sacris, quum ex anxietatibus suis ereptus fuerit, solenniter decantaturum esse. Quin etiam quo omnibus profiteatur, se non humana ope, sed solius Dei praesidio, mirabiliter saluatum esse, et e malis emeruisse, *נָרַר* seu uorum, aut sacrificium Eucharisticum, coram toto populo in Altari Domini deponere, atque *calicem salutem* eleuando, Nomen Domini diligenter depraedicare apud animum constituit. Haecenus nihil de Paschate memorauit, adeoque nec ad poculum illius quartum mentem direxisse temere censendus est. Dixit autem de *נָרַר* s. sacrificio Eucharistico. Iam uero de eo satis edocti sumus omnes, quod Victimam Salutarem offerentibus, debita prius portione et Deo et Sacerdotibus soluta, concessum fuerit ex reliquiis in conclauiibus, quae erant in atrijs Templi Hierosoly-

mita-

mitani, cum suis conuiuari. Tutissima igitur sententia FLACII foret, quod peculiari ritu in esu uictimarum calicem, quem uocauerint כוס ישועות, Veteres Iudaei eleuauerint, si uel unico probatae fidei Autoris testimonio eandem corroborare possent. Quo uero cum destitueretur, aliud nobis quaerendum est refugium. Supra autem obseruauimus quod in prandiis suis ordinariis Ebraei peculiari nomine כוס ברכת poculum quoddam notauerint, cuius usum repudiatos fuisse in conuiuio his sacris, uix, ac ne uix quidem nobis persuademus. Notat autem R. DAUID. KIMCHI in h. l. quod כוס ברכת non raro etiam cognominatum fuerit כוס ישועות. Quo testimonio cum tuto inniti liceat, confidenter asserimus כוס ישועות pro synonymo habendum esse כוס ברכת, quandoquidem utrumque horum in recordationem ac depraedicationem beneficiorum diuinorum eleuabatur.

§. VII.

His, ut opinor, non profus alienis ab instituto nostro interspersis recta uia ad aedes luuulosas contendimus, deque argumentis, modoque consolationis, quo Iudaei moerore confectos, ac penitus oppressos, erigere studuerint, dispicimus. Certabant uero propemodum Iudaei alter alterum in hoc charitatis officio uincere, existimantes, se non modo hominum fauorem certissime ex hac re aucupaturos esse, uerum etiam apud Deum magnam gratiam promerituros. Merentur hic exscribi uerba, quae summi nominis Philologus MARTINUS GEIERS in Libello de *Luclu Ebraeorum Cap. VI. p. m. 177.* ex libro Minhagim allegat: *Es ist eine grosse Mizua (Geborb) Menachem aselim seyn (d. i. Leydragende zu trösten) denn es machet, daß er sich die Sache nicht also sehr zu Hertenzen nimmt. Wenn einer Menachem aselim ist, so gehet dieselbe Mizua vor ihm, wenn er stirbt, und sagen die Engel, er hat die gute Midda (Sitte oder Gewohnheit) an sich gehabt, daß er getröstet hat, welcher sich mizäer habt gewesen (i. e. gekrämmet oder gehärmet hat) darum ist billig daß man ihn auch wieder trösten soll, daß er nicht soll Angst haben.* Nec desunt quoque huius rei uestigia in Scriptura clarissima. Iacobum Patriarcham Iosephi mortem acerbissime lugentem omnes eius filii et filiae conueniebant לְבַתְּמוֹן, ut *consolarentur eum. Genes. XXXVII, 35.* Cum Ephraim mortem filiorum a Gathaeis interfectorum doleret, infurebant omnes eius fratres לְבַתְּמוֹן ad *Consolandum illum i. Paral. VII, 22.* De luclu Iobi ob liberos suos inprimis certiores facti tres amici, officii sui memores, accedebant lobum לְבַתְּמוֹן לְבַתְּמוֹן ad *condolendum ei,*

et ad consolandum eum. Job. II, 11. Pari pietatis officio semet diligenter perfunctum fuisse testatur Iobus c. XXIX, 25. Et tempore Christi ritum hunc inter Iudaeos adhuc floruisse ex Job. XI, 31. intelligimus, ubi dicitur, quod gregatim ex Ierusalem ad Martham et Mariam, fata fratris Lazari plorantes, Bethaniam deuenerint *παράμυθόμενοι ἀντάς*, ut consolatione easdem erigerent. Circumstantias cui nosse uolupte est in hoc negotio consulat הגרול רב Rabbinum illum magnum, siue, ut sociis suis audit, נשר הגרולה Aquila magna, Mosén intelligo Ægyptium, qui in titulo siue הלכה de אכל, qui operis totius est penultimus, c. XIII. §. 1. ita rem eloquitur: מתקבצין את האבלים אחר שקוברין את המת. וכך מנחמין את האבלים אחר ועומדין בצד הקברות וכל המלויין את המת עומדין סביב להן שורה לפני שורה ואין שורה פחותה מעשרה ואין אבלים מן שורה אחת. *h. e. Posteaquam sepeliuerunt demortuum, congregantur lugentes, et stant ad latus sepulchri, et cuncti funus comitati eos circumstant, ferries ante seriem, et nulla series infra numerum denarium, nec etiam lugentes infra hunc numerum.* Et §. insequenti ita pergit: האבלים עומדין לשמל המנחמין וכל המנחמין באין אצל האבלים אחד אחד. *h. e. Lugentes stant ad latus consolantium sinistrum, cunctique consolantes sigillatim aduent lugentes hoc modo ipsos alloquentes: SOLATIVM OBTIN-GAT VOBIS COELITVS, uel e coelo etc.* His tandem addunt Benedictionem prolixam et longam, quam *Mischna* suppeditat *Tract. Megila p. 399. Edit. Surenbuffi*, quamque postquam impertiti sunt, lugentes e coemeterio in aedes ferales comitantur.

§. IIX.

Verum in hoc neutiquam Iudaeorum religio acquiescendum sibi existimabat, sed potius quamplurimis aliis charitatis officiiis, quantum sibi curae cordique Lugentium conditio esset, testatum facere iubebat. Statim enim posteaquam funus terrae demandatum erat, non modo uarios cibos ipsis, prouti fuisse haud ita pridem ostensum est in Disp. de לחם לוי *s. pane lugentium*, afferrí curabant, uerum etiam Calicem uino plenum, de quo argumento. potissimum hoc loco, quem ideo כוס תנחומים *s. Calicem Consolationum* appellabant, illis in solatium propinabant, fidem faciente *Maymonide l. c. cap. IV. §. 6. et 9.* Ille uero calix

non

non adeo pretiosus erat, sed vulgaris tantummodo, s. eiusmodi, qualem etiam pauperes comparare poterant, ne darentur in ruborem a diuitibus; sicut etiam cibus alienus, qui lugenti exhibebatur, non in uasis argenteis, nec eburneis, sed in uulgaribus, quae ex uirgultis concinnabantur, apponebatur. Ita enim denuo MAYMONIDES insit: **אין משקין בוכוכית לבנה אלא בצבעה של לבניש את העניי** *Potum non propinant in uiro albo,* (h. e. Crystallino uel pellucido) *sed in colorato* (u. g. rubro, purpureo, coeruleo, uiridi etc.) *ne pudefiant pauperes, quorum uina non sunt generosa.* l. c. c. XIII. §. 7.

§. IX.

Nolunt autem Antiquitatum Peruestigatores in solo *Maymonidis* testimonio, quod ea de re tulit, acquiescere, sed et Scripturae S. suffragium et iudicium postulant. Credunt igitur huc facere potissimum senioris illius Tobiae praeceptum, quod Filio suo iniungebat c. IV, 18. *ἐχχεον τὰς ἀρ- τὰς σὺ, καὶ τὸν οἶνον σὺ ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων, καὶ μὴ δὸς τοῖς ἀμαρτωλοῖς, Effunde panem et uinum tuum super sepulchra iustorum, peccatoribus uero s. infidelibus nihil da.* At enim uero commodius haec uerba de Agapis illis, quas in gratiam pauperum, funere terrae reddito, instituere solebant Veteres, quam de cibo ac poru lugentibus in solatium subministrato, explicari posse alii existimant. Hunc enim ritum non modo Iudaeos, uerum etiam fideles in primaeva Ecclesia diligenter obseruasse, ORIGENES fidem facit. Quo sine illud fecerint plurimi inter Christianos euentus satis edocuit. Nempe instar operis fatismagorū pro defunctis esse debebat. Ita enim CHRYSOSTOMVS aliquo in loco dicit: *Cur post mortem tuorum pauperes conuocas? cur Presbyteros, ut pro eis uelint orare, obsecras? Homil. XXXIII. in Matth.* Et fallor? an superstitiosum Pontificiorum pro defunctis Missaticum Sacrificium, in quo sub speciebus panis et uini uiuidum corpus et sanguinem Domini nostri I. C. immolari, et pro illis Deo Patri offerri plebi persuaferunt, (quandoquidem hunc ipsum locum in pessimi instituti huius subsidium communissime uocare solent) huic deprauato et degenereranti ritui maximam partem suos debet natales? Interim nec insiciendum est, quod et hic ritus in incunabilis suis laudabile institutum Veterum fuerit, siquidem et inter nos tale aliquid hodiernum superesse uidemus, quando ab exequiatoribus certae symbolae in pauperum gratiam colliguntur. Iubet autem egregius morum Doctor Tobias, ut in eius-

eiusmodi tantum sepulchris Eleemosynas suas filius erogat, quae inter fidei suae socios institui solebant; prohibet uero idem facere in infidelium gratiam, dicens: *μη δὸς τοῖς ἀμαρτωλοῖς.* Gentiles enim superstitiosè nimis Diis, ut uocabant manibus cibaria sibi missa mortuorum sepulchris superimponebant, nefasque deinde putabant, ex illo aliquid attingere uel comedere: unde illud uel super tumulum defunctorum uel igni comburebant, quod perperam crederent animas defunctorum ab inferis excitas illo delectari. Quorum dementiam hac in parte rider AVGVSTINVS: *Miror, inquit, cur apud quosdam infideles hodie tam perniciosus error increuerit, ut super tumulos defunctorum cibos et uina conferant, quasi egressae e corporibus animae carnales cibos requirant. Serm. XV. de Sanctis.* Hoc uero sibi telo erepto prouocant ulterius ad *Prov. XXXI, 6.* ubi dicitur *תָּבֵר לְאִיכָר וְיֵין לְמָרִי בְּכֶשֶׁת* *Date inebriatum pereunti,* (uel ut illi uolunt moerentibus) *et uinum bis, qui amaro sunt animo:* quod maiorem prae se ferre uidetur ueritatis speciem. Sed non defunt tamen hic quoque, qui alium quandam Ebraeorum ritum inde probari posse autumant, nimirum quod reis, capitali supplicio afficiendis, uinum aliquando propinauerint, quo moerore mitigarent, roburque mentis et corporis ad tolerandum supplicium colligerent, qua de re uid. GALATINVS *ex Libro Sanhedrin lib. VIII. de Arc. fidei c. XIX. et BVXTORFIVS Lex. Talmud. p. 231.* Non dicam de iis, qui quoslibet lugentes et moerentes, qui partim ob rerum uitae necessariorum defectum, (ita namque diserte *ישׁר* paupertatis eius fit mentio u. 7.) partim ob aduersitatum prementium pondus exitio propinqui sunt, intelligi oportere probant. Verum quicquid tandem huius rei fit, siue aliquid roboris ex his locis accedat negotio nostro, siue non accedat, certitudo tamen illius tam immotis innititur argumentis, ut pluribus hinc inde conquisitis testimoniis neuiquam indigeat.

§. X.

Illud ultimo loco silentio oblitterandum non est, quod certas quasi computationis leges in conuiuio istis lugubribus Ebraeos constitutas ac praescriptas habuisse inde facile colligere possit, quod ultra decem pocula euacuare ipsis non licuerit. Apud Graecos, Romanos, aliosque moratioris populos certos inter se quondam conuiuiae eligebant Comestationis Praefectos, quorum primus erat *Συμποσιαρχός* i. e. qui sumptus praeebat, et sorte nonnunquam, uel etiam suffragiis conuiuiarum, (quod praecipue in conuiuio collatiis fiebat) eligebatur, ut omnibus necessariis prouideret. Proximus huic erat *βασιλεύς, στρατηγός, ταξιαρχός*

καὶ ἑλάττω. ἢ ἡγέμενον; Latini uulgo *Magistros* uocabant, VARRONI
tamen *Modimperatoris*, HORATIO *Arbitri*, PLAVTO *Dilatatoris*
nomen placent. Hi, lege posthumia, leges bibendi conuiuii praescribe-
bant, quibus mos sancte gerendus erat. Vnicuique illi suam portionem
ebibendam statuebant, et, ne quis ultra uires a proximo inuitatus, po-
culis obrueretur, diligenter prospiciebant. Quo factum, ut, quamdiu
aequalis portio singulis distributa fuit, raro aliquid turpe aut indecor-
um a conuiuiis committeretur. Vid. Peritissimus antiquitatum LIPSI-
VS *lib. III. A. L. c. I. et Iob. POTTERVS in Archaeol. Gr. lib. IV. cap. XX.*
p. 76. Illud explorato uerum ac certum est, et multis Scripturae S.
exemplis euinci potest, quod certas portiones ciborum poculentorum-
que Ebraei singulis conuiuii assignatas dederint. Sic in Conui-
uio Iosephi apponunt ipsi seorsim, et fratribus seorsim, et Ioseph accepit
מַנְוֹס partes s. fercula, et multiplicauit partem Benjamin supra par-
tes omnium quinque partibus *Gen. XLIII, 32. 34.* Vbi LVTHERVS in
Comment. aureo ad h. l. hunc coniicit morem fuisse, ut cibus primum
ad Principem deferretur, cuius arbitrio et uoluntate distribueretur reli-
quis, laudatque morem hunc Orientalium, ut et Romanorum et Graecor-
um, quo singulis cibus potusque olim dabatur demensus. Sic Samuel
coquo imperat, ut מַנְוֹס portionem illam, siue armum, unico Sauli ap-
poneret, *1. Sam. IX, 23.* Ita Elkanah in conuiuiio sacro Peninnae filiisque
eius dat partes, Hannae uero dat partem unam *1. Sam. I, 4. 5.* Huc quo-
que Manoth s. fercula illa e conuiuiis egenis missa *Nebem. VIII, 10. Esfth.*
IX, 22. pertinent. Seiffiores tales aut carptores, quos *Iuuenalis Sat. V.*
u. 12. *Chironomantas* appellat, מַנְוֹס Iudaeis cognominabantur. An
uero iidem certos inter se quoque elegerint Modimperatores, quales
uidimus fuisse apud Graecos et Romanos, illud merito in controuersi-
am uocatur. Receptum utique inter illos hunc morem fuisse affirmat
IANVS GRVTERVS, suaeque assertionis fundamentum petit atque de-
promit ex *Syracidis c. XXXII, 1.* ubi haec, quanquam in nonnullis Editio-
nibus proflus ommissa sint, uerba leguntur: ἡγέμενον σε κατέστησαν μὴ
ἀπείρα: quam sententiam multi alii Clarissimi Viri dignam aestimarunt,
ut calculo suo comprobarent, inter quos Poëta Celebris TAVBMAN-
NVS in *Comment. in Plaut. p. 1001. Iul. C. BVLENGERVS lib. I. de Conui-
uiis p. 104. Iob. Henr. VRSINVS in Analectis lib. VI. qu. 40. et Iob. DIE-
TERICVS in Antiquit. Bibl. p. 389.* Solus propemodum hic Henr. KIP-
PINGVS in *Antiqu. Rom. l. IV. c. III. p. 471.* contrariatur, et de dignitate
magistratus haec uerba agere sibi persuadet. Quid enim illud, obuer-
tit,

tit, ne effertor? Potuit ne aduersus conuiuas semet efferre Modimperator? Resp. utique; quando nimirum in imperando morosus erat, et in distribuendo aequalitatem non obseruabat. Audiat hic PLVTARCHVM in *Sympos. lib. I. qu. IV.* qui hac in re Syracidem imitatus est: *Symposiar- eba, inquit, familiariter, amice et beneuole erga omnes Conuiuas sit affectus, nemini insensus et inimicus, nam alias neque imperando tolerabilis, neque distribuendo aequalitatis obseruans, neque colludendo inculpabilis erit.* Hoc igitur argumento uix ac ne uix quidem contra secus sentientes aliquid efficiet. Ceterum inter Persas, quorum sobrietatem et uicium frugalitatem multi Veterum, et inprimis XENOPHON, commendant, hunc ritum fuisse receptum, colligimus ex *Esth. I. 8.* ubi Rex ille magnus Ahafuerus in conuiuio sumptuosissimo Sufis celebrato contra barbarum illum helluandi morem edicto cauit, ne alter alterum ad bibendum cogeret, qualis coactio *Sirach. XXXI, 37.* eleganter per uerbum *אל צעו* premere, affligere, de quo DRVSIVS in Notis ad h. l. describitur, Cui mandato quod morem diligenter gesserint Praefecti conuiuiarum, uerba *אנס כרת אין* nemo erat qui nolentes ad bibendum cogeret, satis clare indicant. Denique *Iob. II, 8.* *ἀρχιτροκλῆς* mentio iniicitur, de quo ALCVINVS citante CHEMNITIO in *Harmonia ad b. l.* uocuraret, ne hilaritas nuptialis in beluinam degeneraret ebrietatem. Num uero hic idem sit, qui Modimperator aut Arbitr in Conuiuio Gentilium, hanc equidem litem dirimere non audemus. Affirmatiuam tuentur LIPSIVS *lib. III. A. L. p. 149.* ROSINVS *lib. V. Antiquit. c. XIII.* et cum illis DIETERICVS *l. c.* Negatiuam uero CASAVBONVS in *Exerc. Anti-Bar. XIII. c. XIX.* Illud hic tantum nobis incumbere adhuc recordamur, ut, quod supra asseruimus de numero denario poculorum, ad quem adstricti fuerunt conuiuae in Epulis suis feralibus, idoneo testimonio comprobemus, id quod felicissimus Antiquitarum Iudaicarum Promus contus MAYMONIDES denuo nobis suppeditat, quando ita dicit: *אין שותין בבית האבל יתר על עשרה כוסות לכר* אחר ואחר שלשה קורים אכילה ושלשה בתוך אכילה. וערבעה לאחר אכילה. ולא יוסף שמה ישתכר. *Non bibunt in aedibus luctuosis ultra decem pocula, unum post alterum: tria ante cibum: totidem intra cibandum, et quatuor post cibum, nec ultra quis adiicit, ne subsequatur ebriario.* *Hal. Ebel. c. XIII. §. 7. 8.* Atque haec sunt quae in praefens de *כוס תנחומים* ad illustrationem loci *Ier. XVI, 7.* commentari uoluimus, quibus ut B. L. contentus esse haud grauetur, est quod maximo-
 pere contendimus atque rogamus.

S. D. G.

Ung. VI 17

ULB Halle

3

002 114 550

sb

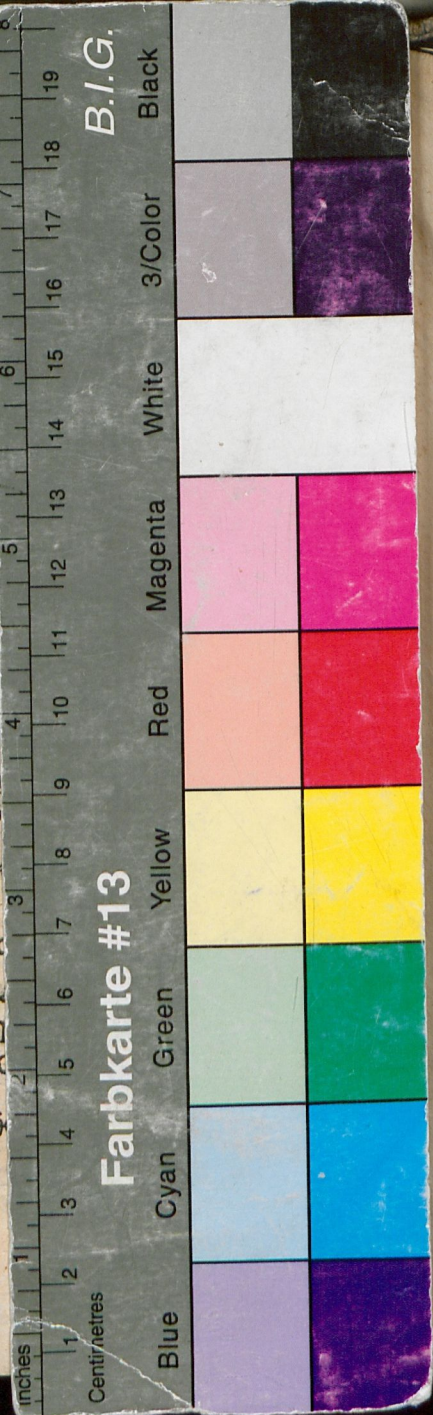
1078
1017

Z

35 W) 39.
34

בִּשְׁט
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO AVGVSTO,
ELECTORATVS SAXONICI HEREDE ETC.

DE
כֹּס תְּהוֹמִים
SIVE
POCVLO
CONSOLATIONVM,

Ex Jer. XVI, 7.
EXERCITATIO PHILOLOGICA,
QVAM
INDVLTV AMPLISSIMI SAPIENTVM ORDINIS
AD DIEM V. JAN. A. c1515 CCIX.
H. L. Q. C.

PLACIDAE. συμφιλολογόντων ἐξετάσει
SISTENT
PRAESES
M. ISRAEL Braugott GARMANNVS,
CHEMNITIO-MISN.
ET
RESPONDENS
GERHARDVS HERMANNVS MENCKE,
OLDENBURGENSIS.

VITEMBERGAE, PRELO GERDESIANO.